

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 14Csp/217/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120213448
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Lampartová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8120213448.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Evou Lampartovou v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154, právne zastúpeného: JUDr. Ján Šoltés, advokát so sídlom Mýtna 48, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, proti žalovanému: D.E. E., L.. X.X.XXXX, J. Č. XX/XX, P., právne zastúpenému: JUDr. Peter Vachan, LL.M., advokát so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, Žilina, o zaplatenie 1 515,92 EUR s prísl., takto

rozhodol:

I. Z a s t a v u j e konanie v časti prevyšujúcej istinu 1 303,07 EUR a úrok z omeškania nad 5 % ročne zo sumy 1 333,07 EUR od 27.4.2018 do 23.3.2022 a zo sumy 1 303,07 EUR od 24.3.2022 do zaplatenia.

II. Žalobu z a m i e t a .

III. Žalovaný m á nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 96,04 % s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením, po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca (pôvodne VÚB, a.s.) sa žalobou doručенou súdu dňa 29.11.2020 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 1 515,92 EUR spolu s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že žalobca (ako nástupca spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s.) a žalovaný uzatvorili spolu dňa 31.5.2016 zmluvu o pôžičke č. XXXXXXX/XXXXXXXXXX (evidenčné číslo zmluvy/príd. autorizačný kód), na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému pôžičku vo výške 3 500EUR („Schválená výška pôžičky“). Podľa zmluvy o pôžičke mal žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 60 mesačných splátkach v sume 97,57 EUR, a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 5 854,20 EUR. Do dňa podania žaloby uhradil žalovaný 3 485,82 EUR. Vzhľadom na to, že žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas, t.j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, žalobca listom zo dňa 28.2.2018 - Predžalobná upomienka vyzval žalovaného k úhrade dlžných splátok, na čo poskytol žalovanému dodatočnú lehotu na plnenie viac než 30 dní. Súčasne žalobca žalovaného upozornil, že ak nedôjde aspoň k úhrade najstaršej omeškanej splátky, žalobca bude oprávnený úver zosplatiť. Žalovaný ani v dodatočne poskytnutej lehote dlžné splátky neuhradil. Žalobca využil oprávnenie v zmysle ustanovení § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a dňa 19.4.2018 úver zosplatiť, o čom bol žalovaný informovaný listom z dňa 21.4.2018 - „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“. Ku zosplateniu samotnému došlo až po márnom uplynutí dostatočne dlhej dodatočnej lehoty na plnenie, a to vo vzťahu ku splátke splatnej bezprostredne pred zosplatením. Splátka uvedená v Predžalobnej upomienke je len najstaršou omeškanou splátkou, táto však neurčuje začiatok plynutia premlčacej lehoty. Neuhradením aspoň splátky uvedenej v Predžalobnej upomienke sa žalovaný dostal do omeškania viac než 3 mesiace, a teda súčasne žalobcovi vzniklo v zmysle § 53 ods.9 OZ oprávnenie vyhlásiť dlh za splatný v celom rozsahu naraz. Keďže ku zosplateniu dlhu nedochádza automaticky priamo zo zákona, v zmysle zákonnej úpravy musel žalobca počkať na vznik potrebnej

dĺžky omeškania dlžníka. K uvedenému žalobca poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 16Co/33/2018 a uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/447/2016. Žalovaný dlžné splátky neuhradil. Právo na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti upravuje článok 10.2 zmluvných podmienok. Celkový dlh žalovaného ku dňu podania návrhu predstavuje sumu 1 515,92 EUR. Žalobca si zároveň uplatnil zákonné úroky z omeškania, a to od šiesteho dňa nasledujúceho po oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti, nakoľko oznámenie bolo zaslané obyčajnou listovou zásielkou, kde obvyklá doba doručenia zásielky je 5 dní. V zmysle čl. 15.2 sa zásielka považuje za doručenú piatym dňom od podania na poštovú prepravu. Zmluvnú pokutu, evidovanú v priloženom Prehľade splátok a úhrad v stĺpci „Pokuta“ v sume 232,98 EUR, si žalobca v tomto konaní neuplatnil. Ku dňu podania žalobného návrhu mal žalovaný uhradiť sumu 4 818,89 EUR /označené v Prehľade splátok a úhrad ako stĺpec „Splátka“/. Uvedenú sumu (ďalej ako „istina“) tvorí: súčet predpísaných splátok do zosplatenia dlhu („suma splátok“) a suma po zosplatení: Počet splátok 22, Výška splátky 97,57 EUR, Suma splátok (počet*výška) 2 146,54 EUR, Suma po zosplatení 2 672,35 EUR, Spolu Istina = 4 818,89 EUR. Ku dňu podania žalobného návrhu žalovaný uhradil sumu 3 485,82 EUR ako riadne splátky poskytnutého úveru. Uvedená suma je v Prehľade splátok a úhrad evidovaná v stĺpci „Úhrada“. Žalobca eviduje v Prehľade splátok a úhrad (v stĺpci MP3) náklady spojené s vymáhaním pohľadávky v zmysle § 121 ods. 3 OZ vo výške 182,85 EUR. Istina 4 818,89 EUR + Náklady 182,85 EUR - Prijaté úhrady 3 485,82 EUR = Dlžná suma 1 515,92 EUR. Náklady na vymáhanie pohľadávky si žalobca neuplatnil. Zostatok pohľadávky evidovaný v Prehľade splátok a úhrad/stĺpec „Zostatok“ vo výške 1 748,90 EUR zahŕňa aj zmluvnú pokutu vo výške 232,98 EUR /stĺpec „Pokuta“/, ktorú si žalobca neuplatnil. Potom Dlžná suma 1 515,92 EUR - Neuplatnené náklady 0 EUR = Žalovaná suma 1 515,92 EUR.

2. Súd doručil žalobu s prílohami a s poučením spotrebiteľa o procesných právach a povinnostiach žalovanému dňa 21.1.2021 spolu s výzvou, aby sa k žalobe v lehote 15 dní vyjadril.

3. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe zo dňa 26.1.2021 uviedol, že žalobcom uplatnený návrh v celom rozsahu neuznáva a navrhol žalobu zamietnuť ako nedôvodnú. S poukazom na § 7 ods. 1 a § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. uviedol, že žalobca v žalobnom návrhu neuviedol, akým spôsobom bola overená bonita klienta. Ďalej uviedol, že žalobca nepreukázal, že by nárok na zaplatenie nákladov na vymáhanie pohľadávky označený v prehľade úrad a splátok ako MP3 bol v súlade so zákonom. Žalobca nepredložil listinné dôkazy, ktoré by preukazovali vznik nákladov na vymáhanie pohľadávky a v tejto časti žaloby neuniesol dôkazné bremeno. Žalovaný zastával názor, že zo strany žalobcu neboli splnené podmienky pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, nakoľko žalobca nepredložil doručenkú k oznámeniu o vyhlásení okamžitej splatnosti. Žalobca uvádzal, že najskôr zaslaný žalovanému predžalobnú upomienku a následne oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti dlhu. Takéto oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, nemôže spôsobovať žiadne právne následky, keďže žalobca nepredložil doručenkú k tomuto oznámeniu. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu zo dňa 28.1.2011 sp. zn. 5 Cdo 129/2010 na dôvodil, že keďže nepredložil listinný dôkaz o tom, že sa oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti dostalo do sféry dispozície žalovaného, žalobca nepreukázal, že žalovaný mal objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu vôle v ňom vyjadrenej, preto neboli splnené podmienky pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru.

4. Žalobca v replike zo dňa 23.2.2021 zotrval na podanej žalobe. Vo vzťahu k overovaniu bonity žalovaného uviedol, že Občiansky preukaz žalovaného nebol žiadnym spôsobom odcudzený a klient spĺňal štandardné riskové podmienky. Žalovaný podpisom danej zmluvy prehlásil, že všetky uvádzané údaje sú pravdivé. Žalovaný taktiež prehlásil že ku dňu podpisu zmluvy mu neboli známe žiadne okolnosti, ktoré by mohli mať vplyv na riadne plnenie jeho záväzku. Uvedené vyhlásenia sú súčasťou uzatvorenej zmluvy, teda žalovaný mal možnosť sa s podmienkami plnenia oboznámiť a tieto nerozporoval. Zmluvné podmienky boli žalovaným riadne podpísané. Žalovaný zároveň z titulu živnostníka - opatrovateľka v Rakúsku preukázal výšku mesačného príjmu a na druhej strane aj mesačné výdavky. Zmluvne stanovená výška mesačnej splátky sa tak s poukazom na žalovaným uvádzané hodnoty javí ako primeraná. Žalovaný spočiatku riadne uhradzoval predpísané mesačné splátky, pritom žalobca nemá dosah na okolnosti, ktoré po podpise zmluvy znemožnili žalovanému riadne splácať poskytnutý úver a o týchto ani nemohol mať vedomosť. Žalobca tiež poukázal na to, že žalovaný žiadnym spôsobom neinformoval žalobcu o zmene finančných pomerov, ktoré by znemožnili žalovanému riadne splácanie poskytnutého úveru. Zo strany žalovaného nebola prednesená ani žiadosť o prípadné zníženie mesačnej splátky, ktorú by žalobca posúdil a so žalovaným dohodol nové podmienky splácania. Vo vzťahu k položke MP3, teda nákladom spojených s vymáhaním pohľadávky uviedol, že žalovaný v

zmluve svojím podpisom súhlasil so zmluvnými podmienkami aj čo sa týka všetkých nákladov. V zmysle čl. 10 bod 10.4 Zmluvných podmienok sú súčasťou pohľadávky aj náklady, ktoré žalobcovi vznikli v súvislosti s vymáhaním pohľadávky, ktoré sa označujú ako MP3. V zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka sú príslušenstvom pohľadávky aj náklady spojené s jej uplatnením a práve táto hodnota predstavuje sumu 182,85 EUR, pričom žalobca trvá na priznaní tejto položky. Jedná sa o náklady spojené s úkonmi počas mimosúdneho vymáhania danej pohľadávky, pričom ich výška je daná percentuálnym podielom zo sumy vymoženej pohľadávky na základe čiastkových úhrad poukazovaných žalovaným po dátume zosplatnenia pohľadávky. Vo vzťahu k otázke vyhlásenia mimoriadnej splatnosti dlhu žalobca uviedol, že v konaní dodržal všetky zákonom stanovené predpoklady, a to vzhľadom na existenciu dohody o zosplatnení dlhu v zmysle čl. 10 bod 10.2 zmluvných podmienok, zaslanie výzvy pred zosplatnením, ktorú žalovaný dňa 7.3.2018 prevzal, o čom svedčí aj žalovaného podpis na doručení a dodržanie zákonnej 90-dňovej lehoty v súvislosti s omeškaním žalovaného. Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti dlhu bolo zasielané žalovanému len obyčajnou poštou, nakoľko pred zosplatnením bola žalovanému adresovaná výzva aj s doručenkou, v rámci ktorej bol žalovaný upozornený na možnosť zosplatnenia dlhu v prípade neuhradenia dlžných splátok. Žalovaný sa mohol o zosplatnení dozvedieť najneskôr dorúčením podanej žaloby. Predmetná listina má len deklaratórny charakter a jej účinky spätne nastanú momentom oboznámenia sa žalovaného s jej obsahom.

5. Žalovaný v duplike zo dňa 8.3.2021 namietal, že nepostačujú „Údaje Klienta o zamestnaní a finančnej situácii“ uvedené v zmluve, pretože žalobca v rozpore s § 11 ods. 2 ZoSÚ nepreukázal (ani netvrdil), že by zisťoval ďalšiu úverovú zaťaženosť žalovaného prostredníctvom príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch. veriteľ si za účelom posudzovania bonity od žalovaného nevyžiadal žiadne doklady preukazujúce jeho príjmy a výdavky, keď podľa zmluvy vyžadoval od žalovaného iba občiansky preukaz, ktorý takýmto

dokladom nie je. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje, avšak táto povinnosť nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Veriteľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť, stravu, príp. nezaopatrované deti). ZoSÚ vyžaduje skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t.j. vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti. Zákonnú podmienku uvedenú v § 7 ods. 1 ZoSÚ, t.j. „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ je potrebné vykladať tak, že nepostačuje zo strany spotrebiteľa len uvedenie výšky príjmov a výdavkov, ale od veriteľa sa vyžaduje, aby poskytnuté informácie analyzoval a vyhodnocoval. Pri získavaní relevantných informácií pritom veriteľ musí vychádzať nielen z informácií dodaných spotrebiteľom (ktoré majú byť aj preukázané relevantnými listinami), ale aj z informácií, ktoré veriteľ získava z iných dostupných zdrojov, tak aby získal objektívny obraz o finančnej situácii spotrebiteľa. Veriteľ vyššie uvedeným spôsobom nepostupoval (keď posudzoval schopnosť žalovaného splácať úver bez riadnych údajov o jeho príjmoch a výdavkoch a bez dokladov o nich a najmä bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch), čím hrubým spôsobom porušil svoje povinnosti stanovené v § 7 ods. 1 ZoSÚ. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ sa úver považuje v zmysle § 11 ods. 2 ZoSÚ za bezúročný a bez poplatkov a zároveň veriteľ nebol oprávnený vyžadovať od žalovaného jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Žalovaný poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 11Co/2/2019-106 zo dňa 27.11.2019 a rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/171/2016 zo dňa 27.10.2016. Čo sa týka uplatnených nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky žalovaný mal za to, že zo strany žalobcu nebol predložený žiadny listinný dôkaz o oprávnenosti nákladov na vymáhanie pohľadávky, preto žalobca neuniesol dôkazné bremeno ohľadom preukázania nároku na náklady spojené s vymáhaním pohľadávky. Vo vzťahu k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru uviedol, že zo systematického výkladu Občianskeho zákonníka vyplýva, že zákonodarcu vyžaduje jednoznačne 2 úkony, prvým úkonom je výzva v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a druhým úkonom je vyhlásenie mimoriadnej splatnosti. Uvedený právny názor potvrdil vo svojom rozhodnutí Krajský súd Žilina vo svojom rozhodnutí zo dňa 26.04.2018 sp. zn. 10Co/84/2018. Keďže žalobca nepreukázal doručenie oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti dlhu do dispozičnej sféry žalovaného pred dorúčením žalobného návrhu, neboli splnené podmienky pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti dlhu.

6. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 14Csp/217/2020-93 zo dňa 14.6.2021, právoplatným dňa 22.6.2021 súd pripustil zmenu strany sporu na strane žalobcu tak, že na miesto pôvodného žalobcu VÚB, a.s. vstúpil do konania aktuálny žalobca uvedený v záhlaví rozsudku.

7. Súd nariadil vo veci termín pojednávania na deň 8.4.2022, ktorého sa strany sporu, ani ich právni zástupcovia nezúčastnili, pričom svoju neúčasť na pojednávaní ospravedlnili a žiadali konať a rozhodnúť v ich neprítomnosti. Súd preto v súlade s § 180 CSP prejednal vec v ich neprítomnosti.

8. Súd na pojednávaní dňa 8.4.2022 vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi (notárska zápisnica napísaná JUDr. Ľubicou Floriánovou, notárkou so sídlom v Bratislave sp. zn. N 3283/2017, Nz 54215/2017 a NCRIs 55029/2017 zo dňa 11.12.2017, Príloha 1 Projektu, zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 6.6.2016, žiadosť o spotrebiteľský úver č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 6.6.2016, nečitateľná kópia občianskeho preukazu, cudzojazyčné - v nemeckom jazyku potvrdenie o činnosti žalovaného, faktúra zo dňa 17.5.2016, udelenie súhlasu v zmysle zákona o ochrane osobných údajov, udelenie súhlasu v zmysle zákona o ochrane osobných údajov k žiadosti, štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere, štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere, z ktorých je zhrňadom na čísla strán zrejmé, že jedny sa vzťahovali k žiadosti o úvere a druhé k samotnej zmluve, informácia o ročnej percentuálnej miere nákladov RPMN a priemernej RPMN na príslušný spotrebiteľský úver, informácie o finančnom sprostredkovaní, informácie v zmysle § 15 zákona č. 122/2013 Z.z. a informácie podľa § 15 ods. 1 zákona č. 122/2013, dokument pod názvom Info k žiadosti č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 31.5.2016, predžalobná upomienka zo dňa 28.2.2018 spolu s doručenkou, oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 21.4.2018, prehľad splátok a úhrad k zmluve č. 7165518, príloha č. 3 rámcová zmluva o postúpení pohľadávok, oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 25.5.2021, rámcová zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 30.11.2017, žiadosť o postúpenie a prevod zo dňa 20.5.2021, dodatok č. 4 k rámcovej zmluve o postúpení pohľadávok), oboznámil sa so žalobou, vyjadreniami strán a ostatnými spisovými materiálmi a zistil nasledovný skutkový stav:

9. Žalovaný a právny predchodca žalobcu - Consumer Finance Holding, a.s. uzavreli dňa 6.6.2016 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver pri nasledovných podmienkach: výška úveru 3 500 EUR, výška splátky 97,57 EUR, počet splátok 60, celková čiastka 5 854,20 EUR, celkové náklady spotrebiteľa 2 354,20 EUR, RPMN 24,91 %, fixná ročná úroková sadzba 24,92 %, priemerná hodnota RPMN 16,36 %, termín konečnej splatnosti 20.5.2021, splatnosť prvej splátky 20.6.2016, splatnosť ďalších splátok vždy 20. dňa v mesiaci, doba trvania zmluvy - do splatenia všetkých záväzkov klienta podľa zmluvy.

10. K žiadosti o spotrebiteľský úver zo dňa 31.5.2016 mal žalovaný (vychádzajúc o žiadosti a zmluvy o spotrebiteľskom úvere) predložiť pôvodnému veriteľovi občiansky preukaz, GEWERBEREGISTERAUSZUG - kópiu výpisu zo živnostenského registra v Rakúsku, potvrdenie o výške daňovej povinnosti (na slovenskom tlačive), doklad potvrdzujúci hotovostný príjem mzdy za posledné dva mesiace, pracovnú zmluvu s prekladom do slovenského jazyka. Žalobcom však bolo preukázané iba predloženie kópie výpisu zo živnostenského registra a faktúra zo dňa 17.5.2016.

11. Žalovaný najprv úver riadne splácal, od decembra 2018 sa začal dostávať do omeškania s úhradou splátok. Listom zo dňa 28.2.2018, doručeným žalovanému dňa 7.3.2018, veriteľ (právny nástupca pôvodného veriteľa na základe univerzálnej sukcesie - VÚB, a.s.) vyzval žalovaného na bezodkladnú úhradu nedoplatku na splátkach vo výške 292,71 EUR s upozornením, že ak do 5.4.2018 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 12/2017, bude veriteľ oprávnený úver zosplatiť. Oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 21.4.2018 veriteľ (právny nástupca VÚB, a.s.) oznámil žalovanému, že dlh z úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX sa stal splatným v celom rozsahu naraz, pričom dlžná čiastka predstavuje sumu 3 063,03 EUR, pričom istina úveru sa bude ďalej úročiť zákonným úrokom z omeškania odo dňa zosplatenia až do zaplatenia istiny.

12. Z prehľadu splátok a úhrad vyplýva, že žalovaný do dňa podania žaloby uhradil sumu 3 485,82 EUR, súhrn splátok je v sume 4 818,89 EUR, pokuty v sume 232,98 EUR, položka MP3 (podľa tvrdení žalobcu náklady spojené s vymáhaním pohľadávky) 182,85 EUR a zostatok úveru 1 748,90 EUR.

13. V priebehu konania pôvodný žalobca - Všeobecná úverová banka, a.s. - postúpil na základe rámcovej zmluvy o postúpení ku dňu 19.11.2021 pohľadávku voči žalovanému spoločnosti Intrum Slovakia s.r.o. a

listom zo dňa 25.11.2021 oznámil žalovanému postúpenie pohľadávky. Súd uznesením pripustil zmenu účastníka konania na strane žalobcu.

14. Po podaní žaloby žalovaný uhradil žalobcovi dňa 23.3.2022 sumu 30 EUR.

15. Zistený skutkový stav súd nasledovne právne posúdil:

16. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úver.

17. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov účinného v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „ZoSÚ“) Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa;1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/?ucinnost=06.06.2016>> alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu,1a) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/?ucinnost=06.06.2016>> niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

18. Podľa § 7 ods. 1 a 2 ZoSÚ veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom. 17)

19. Podľa § 7 ods. 4 ZoSÚ veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky17a) sú povinní s vynaložením odbornej starostlivosti na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver získať a účelne využívať údaje o spotrebiteľských úveroch tak, aby boli splnené podmienky podľa odsekov 15 a 16.

20. Podľa § 7 ods. 15 ZoSÚ veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

- a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a
- b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

21. Podľa § 7 ods. 16 ZoSÚ vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

- a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,
- b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky,17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

22. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

23. Podľa § 17 ods. 1 ZoSÚ práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a

a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu^{18b}) na veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu, ^{18b}) a

b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

24. Podľa § 52 ods. 1 až ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

25. Podľa § 145 ods. 2 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (tiež len „CSP“) ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

26. Keďže k čiastočnému späťvzatiu žaloby (v časti istiny 182,85 EUR a časti príslušenstva) došlo po doručení žaloby žalovanému, avšak ešte pred začatím pojednávania vo veci, súd v súlade s § 145 ods. 2 CSP bez potreby súhlasu žalovaného zastavil konanie v časti prevyšujúcej istinu 1 303,07 EUR a úrok z omeškania nad 5 % ročne zo sumy 1 333,07 EUR od 27.4.2018 do 23.3.2022 a zo sumy 1 303,07 EUR od 24.3.2022 do zaplatenia, teda nad rámce toho, čo žalobca požadoval upraveným petitom zohľadňujúcim späťvzatú časť predmetu konania (I. výrok rozsudku).

27. V danom prípade sa jedná o spotrebiteľský spor podľa § 290 CSP, keďže sa jedná o spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, resp. súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou a vzhľadom na povahu účastníkov zmluvy a charakter zmluvy je nesporné, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere podliehajúca právnej úprave obsiahnutej v zákone č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj príslušnej právnej úprave spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku a zákone č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

28. Vzhľadom na znenie ust. § 54a Občianskeho zákonníka účinného od 5.12.2018 súd sa v prvom rade musel vysporiadať s otázkou, či právo zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré žalobca žiada priznať je alebo nie je premlčané. Súd dospel k záveru, že vzhľadom na skutočnosť, že prvá omeškaná splátka, kvôli ktorej vôbec zo strany poskytovateľa úveru došlo k zosplateniu úveru bola splatná dňa 20.12.2017 a žaloba bola podaná dňa 29.11.2020, nároky, ktoré sú predmetom tohto sporu nie sú premlčané, keďže ani od splatnosti nárokov do podania žaloby neuplynula všeobecná premlčacia lehota troch rokov.

29. Keďže sa v danom prípade jedná o spotrebiteľskú zmluvu formulárového typu, súd v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora EÚ, ako aj rozhodovacou praxou slovenských súdov z úradnej

moci (ex officio) preskúmal opodstatnenosť uplatneného nároku z hľadiska jeho súladu s ustanoveniami o ochrane spotrebiteľa a dospel k záveru, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere medzi žalobcom a žalovanou spĺňa všetky povinné náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch reflektujúc eurokonformný výklad v porovnaní s článkom 10 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere.

30. Procesná obrana žalovaného sa predovšetkým zakladala na tvrdení, že žalobca nepreukázal, že by si pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere veriteľ splnil povinnosť podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ. Súd sa teda v prvom rade zaoberal preskúmaním splnenia povinnosti overovania bonity spotrebiteľa pred poskytnutím spotrebiteľského úveru.

31. V zmysle § 7 a § 11 ods.2 ZoSÚ je veriteľ pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, ako aj skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať (napr. predpokladaný príjem z prejednávaneho dedičského konania, predaja nehnuteľnosti, poistného plnenia a pod.). Hoci v čase uzavretia zmluvy ešte nebol do ZoSÚ zakomponovaný celý rad usmernení v súvislosti s overovaním platobnej schopnosti spotrebiteľa (napríklad stanovenie limitu pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa, či definovanie položiek, ktoré sa majú použiť na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa), súd má za to, že už aj v tom čase zo zákona jasne vyplývala povinnosť veriteľa overovať úverovú schopnosť spotrebiteľa s dôrazom na jeho príjmy, výdavky a rodinný stav, ako aj dobu splácania, výšku úveru a prípadne aj jeho účel. Už aj v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplývala zo zákona tiež povinnosť veriteľa overovať bonitu klienta aj z príslušných databáz a registrov. Všeobecne pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Z uvedeného je zrejmé, že predmetnou povinnosťou veriteľa sa sleduje cieľ, ktorým je efektívne zamedzenie predlžovania spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov (databáz a registrov). Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto veriteľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorých zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

32. Súd mal v danom prípade za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno pri preukázaní splnenia si povinnosti pôvodného veriteľa podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, keďže súdu síce predložil dokument „Info k žiadosti: XXXXXXXXXX0“, avšak tento nepreukazuje, že by pôvodný veriteľ pri poskytovaní úveru vychádzal z iných než žalovaným poskytnutých údajov, a teda, že si splnil povinnosť posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Súd nemal za preukázané, že by mal pôvodný veriteľ spoľahlivo overený príjem žalovaného. Súdu bola predložená iba jedna faktúra a potvrdenie o zahraničnej živnosti, ktoré súd ale posudzuje pre potreby overenia príjmov žalovaného za nedostačujúce a hrubo porušujúce povinnosť s odbornou starostlivosťou overiť bonitu žalovaného. V zmluve a žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru sa uvádzajú aj iné doklady, ktoré mal žalovaný predložiť, avšak tieto súdu neboli predložené a žalobca sa o nich vo svojich tvrdeniach nezmienil (iba uviedol, že žalovaná preukázala svoj príjem z titulu živnosti v Rakúsku). Súd nepovažoval za preukázané

ani posudzovanie bonity žalovaného s prihliadnutím na informácie z príslušných databáz a registrov, napríklad v registri dlžníkov, úverovom registri a podobne, ani či boli od žalovaného zisťované finančné výdavky a iné náklady spoľahlivou formou.

33. Súd mal vzhľadom na uvedené za to, že veriteľ pri poskytnutí úveru nekonal s odbornou starostlivosťou v zmysle citovaného ustanovenia, pričom spôsob, akým veriteľ pristupoval k overovaniu bonity žalovaného, súd vyhodnotil ako formalistické, nesnažiac sa zistiť skutočnú situáciu na strane žalovaného, a preto ho považoval za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ. Následkom hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ je s poukazom na § 11 ods. 2 ZoSÚ jednak fikcia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ako aj nemožnosť požadovať jednorazové splatenie úveru zo strany veriteľa.

34. Vo svetle uvedených záverov o neplatnosti zosplatenia úveru a bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru sa súd ďalej zaoberal tým, či je žaloba aspoň v časti dôvodná. Z prehľadu splátok a úhrad je nepochybné, že žalovanému bola poskytnutá suma finančných prostriedkov vo výške 3 500 EUR. Taktiež nebolo sporné, že žalovaný uhradil doposiaľ za účelom splnenia dlhu zo spotrebiteľského úveru sumu 3 515,82 EUR (do podania žaloby 3 485,82 EUR, po podaní žaloby 30 EUR). Vzhľadom na uvedené žalovaný žalobcovi, resp. jeho právnomu predchodcovi, už vrátil istinu úveru bez úrokov a poplatkov, preto súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

35. Čo sa týka prípadnej otázky aktívnej vecnej legitímácie v spore, súd už iba na okraj uvádza, že k postúpeniu pohľadávky z úveru došlo až po konečnej splatnosti úveru v zmysle pôvodných dojednaní splatnosti splátok v zmluve o spotrebiteľskom úvere, a tak mal súd za to, že postúpenie pohľadávky bolo v súlade s § 17 ZoSÚ. Čo sa týka žalovaným namietaného splnenia predpokladov pre postúpenie pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách z dôvodu hospodárnosti konania, keďže súd mal na základe skutkového stavu a aplikácie príslušnej právnej úpravy dostatočne preukázanú nedôvodnosť žalovaného nároku, súd sa už touto námietkou, ktorá by si tiež vyžadovala ešte vytyčenie ďalšieho termínu pojednávania (bola vznesená až v ospravedlnení neúčasti na pojednávaní), nezaoberal.

36. Podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

37. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

38. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

39. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP a 256 ods. 1 CSP tak, že pomerne viac úspešnému žalovanému priznal voči pomerne menej úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 96,04 %. Žalovaný bol úspešný v zamietavej časti rozhodnutia (istina 1 303,07 EUR s príslušenstvom), zavinil však zastavenie konania o istinu 30 EUR tým, že až po podaní žaloby uhradil časť žalovanej sumy žalobcovi, ktorý bol tým prakticky nútený vziať žalobu v uvedenej časti späť. Žalobcovi možno pričítať zavinenie zastavenia konania v časti istiny 182,85 EUR s príslušenstvom tým, že žalobu v predmetnej časti zobral späť bez bližšieho odôvodnenia. Žalovaný tak bol úspešný celkovo v pomere k predmetu konania v 98,02 % (1 303,07 + 182,85 EUR k predmetu konania 1 515,92 EUR) a žalobca bol úspešný v pomere k predmetu konania v 1,98 % (30 EUR k predmetu konania 1 515,92 EUR). Miera úspechu žalovaného voči žalobcovi tak činí 96,04 % (98,02 - 1,98). O výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov, písomne, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napadá, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.